

Udenrigsministeriet: Dansk sikkerhedspolitik 1948-1966 – Bind II: Bilag**137. Forsvarsminister Poul Hansens redegørelse den 28. november 1958 i Folketinget (side 310-312)****Bilag 137****Forsvarsminister Poul Hansens redegørelse
den 28. november 1958 i folketinget**

Den forespørgsel, der er rettet til mig, indeholder, så vidt jeg kan se, to spørgsmål, nemlig for det første hvilke oplysninger jeg kan give om det dansk-tyske militære samarbejde, og for det andet hvilke oplysninger jeg kan give om de af forsvarsminister Strauss fremsatte udtalelser.

Med hensyn til det dansk-tyske militære samarbejde fik det høje ting allerede i januar i år som indledning til den udenrigspolitiske debat en række oplysninger om det forsvarsmæssige samarbejde med Forbundsrepublikken Tyskland. Der blev herunder redegjort for de forskellige praktiske skridt, der indtil da var taget til virkeliggørelse af dette samarbejde, som er en naturlig følge af vore to landes medlemsskab af NATO og af Danmarks geografiske beliggenhed.

Den planlægningsgruppe, der i efteråret 1957 blev nedsat i Holtenau ved Kiel, og som bl. a. skulle studere organisations- og kommandoforhold i Østersøen, har udført et stort arbejde i den forløbne tid og afgivet en række rapporter om de mange problemer, der må være i forbindelse med udformningen af et flådesamarbejde i Østersøen.

Der har i forbindelse hermed fundet drøftelser sted om, hvorvidt en kommandoorganisation for Østersøen, der naturligvis må have tysk deltagelse, skal ligge under NATOs nordregion, der har hovedkvarter i Oslo, eller under NATOs centralregion, der har hovedkvarter i Fontainebleau uden for Paris; men således som forholdene ligger i dag, kan jeg sige, at det danske militære synspunkt, nemlig at en Østersøkommando bør henhøre under NATOs nordregion, også deles af NATOs militære myndigheder.

Hvornår en egentlig Østersøkommando vil kunne etableres, kan endnu ikke siges, men indtil videre skal planlægningsgruppen i Holtenau med den britiske admiral Townsend som formand fortsætte sit arbejde. I forbindelse med oprettelsen af en Østersøkommando kan det forventes, at flådehovedkvarteret under nordkommandoen i Oslo nedlægges.

Som bekendt blev det danske kommando i Tyskland trukket tilbage i foråret, men da Slesvig-Holsten henhører under NATOs nordregion, og da ledelsen af forsvaret af dette område i krig påhviler chefen for hæren, general Hjalp, i hans egenskab af NATO-chef, må der naturnødvendigt være et snævert samarbejde med de i Slesvig-Holsten opstillede tyske styrker. Chefen for hæren i hans NATO-egenskab betegnes som COMLANDENMARK, og han henhører som sådan direkte under chefen for nordregionen, general Murray.

COMLANDENMARKs hovedkvarter, der således også er hovedkvarter for de tyske styrker i Slesvig-Holsten, er et NATO-hovedkvarter, og til hovedkvarterets stab har der igennem flere år – foruden den væsentlige bestanddel af danske officerer – været knyttet britiske og amerikanske officerer. Efterhånden som de tyske styrker opbyggedes, måtte det forventes, at man fra NATOs side ville fremsætte ønske om, at der til COMLANDENMARKs hovedkvarter også tilkommanderedes tyske stabs-

(Bilag 137 fortsat)

officerer. Regeringens stilling hertil er, at Danmarks medlemsskab af NATO må have til følge, at vi nøje samarbejder med vore allierede og i fællesskab deltager i planlægningsarbejdet. Vi har stabsofficerer i de NATO-hovedkvarterer, der har med planlægningen af forsvaret af vort område at gøre, og det er kun naturligt, at andre NATO-lande, herunder Tyskland, deltager i planlægningsarbejdet, der vedrører vedkommende lands styrker og område. Regeringen har derfor givet sin tilslutning til, at der ved NATO-hovedkvarteret i København, COMLANDENMARK, tilknyttes enkelte tyske stabsofficerer.

Da det danske flyvevåben skal operere i bl. a. Slesvig-Holsten, er det nødvendigt, at der finder et koordineret samarbejde sted med alle de NATO-flyverstyrker, som opererer i dette område. Derfor er det nødvendigt, at der mellem det tyske flyvevåben og det danske flyvevåben finder et samarbejde sted. Det sker i den form, at der optages kontakt mellem danske stabsofficerer under flyverkommandoen og tilsvarende tyske myndigheder for at koordinere forsvarsplanerne for vort eget område og Slesvig-Holsten.

Inden jeg afslutter mine bemærkninger om det militære samarbejde med Tyskland, vil jeg nævne, at vi har tiltrådt, at der knyttes en forsvarsattaché til den tyske ambassade i København, og der vil ligeledes blive knyttet en dansk forsvarsattaché til ambassaden i Bonn.

Lad mig derefter vende mig til det andet led af forespørgslen. I og for sig kunne jeg besvare spørgsmålet meget hurtigt, da forsvarsminister Strauss selvfølgelig ikke på noget tidspunkt har udtalt, at danske styrker skulle indgå i de tyske styrker, og ej heller har tænkt sig noget sådant. Men lad mig besvare spørgsmålet, som om det var sagligt udformet og refererede sig til de af forsvarsminister Strauss fremsatte udtalelser om revision af regionsgrænserne inden for NATO-forsvaret i Europa.

Foranledningen til den megen avisomtale af dette spørgsmål er, som den ærede ordfører for forespørgerne også var inde på, at den tyske admiral Ruge i forbindelse med oprettelsen af en kommandoorganisation for Østersøen som sin opfattelse offentligt udtalte, at området fra Norge til Alperne burde samles under én kommando, idet det måtte betragtes som ét forsvarsområde. Som det vil være kendt fra dagspressen, udtalte jeg inden min afrejse til USA, at disse planer ikke forelå for den danske regering, og at vi ville holde fast ved Danmarks tilknytning til nordregionen.

Da en række danske journalister nogle dage efter under en rejse til Bonn mødte forsvarsminister Strauss, kom man på en pressekonference ind på spørgsmålet om dansk-tysk militært samarbejde. Man drøftede de nylig fremsatte synspunkter om ændring af NATOs regionsgrænser, og uden at jeg her skal komme nærmere ind på de udtalelser, der faldt, og på den erklæring, der jo er kendt fra pressen, og som udsendtes af det tyske forsvarsministerium den 7. november, vil jeg dog gerne sige, at det fra tysk side blev udtalt, at afgørelsen af spørgsmålet om grænsedragningen lå hos NATO-organerne i Paris.

Efter de senest foreliggende oplysninger synes man fra tysk side i realiteten kun at have to ønsker med hensyn til den kommandomæssige side af samarbejdet, nemlig for det første at de tyske flådestyrker samles under en enkelt kommando, idet

(Bilag 137 fortsat)

det for tiden er således, at flådestyrkerne i Nordsøen hører under centralregionen og i Østersøen under nordregionen. For det andet ønsker man, at der oprettes en bedre og snævrere forbindelse mellem centralregionen og den nordlige region. Endvidere skal den tyske forsvarsminister have udtalt, at man ikke fra tysk side vil rejse spørgsmålet om, at Danmark skal flyttes fra nordregionen.

Det danske militære synspunkt med hensyn til regionsgrænsespørgsmålet er, at de fastlagte grænser stadig er de mest formålstjenlige, og dette synspunkt deles af den danske regering. Det har endvidere været vort indtryk, at denne opfattelse også deltes af hovedkvarteret i Paris. Dette har vi – uden opfordring fra dansk side – fået bekræftet, idet chefen for de allierede styrker i Europa, general Norstad, i et telegram til mig af 8. november meddelte, at spørgsmålet om en flytning af regionsgrænsen er et militært emne, for hvilket hovedkvarteret i Paris primært er ansvarligt. General Norstad fortsætter i dette telegram, at kommandostrukturen i dette område har været gjort til genstand for grundige overvejelser i det sidste år, men at SHAPE ikke har nogen planer eller forslag, der indebærer nogen ændringer som foreslået i pressen, og at general Norstad ej heller regner med at foreslå en sådan ændring i fremtiden.

Jeg håber, at jeg med disse oplysninger har gjort det klart for det høje ting, at det er regeringens ønske at fortsætte et sagligt samarbejde til alle sider inden for NATO-fællesskabet, og at jeg samtidig har givet det høje ting sådanne oplysninger, at det må være åbenbart, at der ikke tilsigtes nogen ændring i den regionsopdeling, vi har haft, siden kommandoforholdene inden for NATO blev fastlagt.